

Η κλασική στρατηγική σκέψη για τον σύγχρονο πόλεμο της Ελλάδας της κρίσης

Γιάννης Σταμούλης

ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Πρόλογος	2
	Ελληνοτροικανός πόλεμος 2010 -2014	4
	Έχουμε πόλεμο	8
	Η γερμανική συμπεριφορά έναντι της Πατρίδας μας	12
	Η τακτική του πολέμου	16
	Πολιτική και οικονομική ανεξαρτησία	20

Πρόλογος

Όταν πριν πέντε χρόνια η πατρίδα μας, οδηγήθηκε χωρίς την έγκριση του λαού μας, υπό την κηδεμονία της επιτροπείας του οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, στην ουσία ξεκίνησε την εμπλοκή της σε έναν από τους πλέον, σύγχρονες μορφής, πόλεμο.

Από τη μια πλευρά των εμπολέμων, η Τροϊκανή συμμαχία των διεθνών και ευρωπαϊών δανειστών- αγορών και από την άλλη η μικρή μας χώρα και λαός της.

Ο νέος αυτός σύγχρονος πόλεμος, αντικειμενικό σκοπό είχε από τον σύγχρονο «Άξονα», να εξασφαλιστεί με κάθε τρόπο η απρόσκοπτη και ομαλή εξόφληση του ελληνικού χρέους, με την όσο δυνατόν καλύτερη γρηγορότερη και μεγαλύτερη κερδοφορία των δανειστών αλλά και των διεθνών πωλητών χρήματος και κερδοσκόπων των αγορών.

Παράλληλα η γνωστή «ηγέτιδα» δύναμη της Ευρώπης, επιχείρησε να μετατρέψει για άλλη μια φορά την χώρα μας σε κατεχόμενο έδαφος, επιχειρώντας μέσω των «οικονομικών μας υποχρεώσεων» τον απόλυτο πολιτικό έλεγχο του κράτους μας και την απαλλοτρίωσης της εθνικής μας κυριαρχίας.

Μήπως η λέξη «πόλεμος» για αυτήν την πρωτοφανή κρίση στη χώρα μας είναι «υπερβολή»;

Μήπως τα αποτελέσματα της πρωτοφανούς αυτής ΚΡΙΣΗΣ που βιώνει η πατρίδα μας, με πραγματικά θύματα, ανείπωτη φτώχεια και εξαθλίωση και μείωση όλων των πηγών εθνικής ισχύος μας δεν είναι πολεμική επιχείρηση;

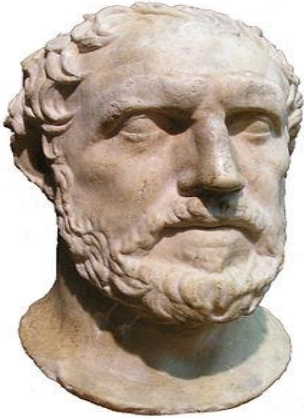
Για να μη δώσουμε εμείς οι σύγχρονοι την απάντηση, εντρυφούμε στην κλασική στρατηγική σκέψη των μεγάλων διανοητών του πολέμου, για να ανατέμνουμε με την δοκιμασμένη ανάλυσή τους, την δική μας ζοφερή πραγματικότητά μας.

Θουκυδίδης, Sun Tzu, Karl von Clausewitz, Ναπολέον, Ερνέστο Τσε Γκεβάρα, πέντε μεγάλες μορφές της παγκόσμιας στρατηγικής σκέψης, διαφορετικών εποχών και διαφορετικών τόπων, μιλούν μέσω των ιδεών τους για την ελληνική σημερινή πραγματικότητα.

Γιάννης Σταμούλης
Πύραρχος
Πρόεδρος Δ.Σ.
Ένωσης Αξιωματικών
Πτυροβεβητικού Σώματος

Οι φωτογραφίες προέρχονται από την ιστοσελίδα
<http://el.wikipedia.org/wiki>

ΕΛΛΗΝΟΤΡΟΪΚΑΝΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 2010-2014

Μια ανάλυση του τελευταίου "οικονομικού" πολέμου που σαρώνει την πατρίδα μας, τα τελευταία 4 χρόνια, υπό το πρίσμα της θεωρίας του Θουκυδίδη.*

Μήπως η λέξη «πόλεμος» για αυτήν την πρωτοφανή κρίση στη χώρα μας είναι «υπερβολή»; Σε αυτήν την προσέγγιση θα δανειστούμε, για να το διαπιστώσουμε λίγα ψήγματα από την θεωρία του κλασικού μας Θουκυδίδη.

Η επέλαση των τροϊκανών στην χώρα μας, είναι ο νεότερος πόλεμος στην ιστορία μας. Άλλωστε ο *«πόλεμος γίνεται λιγότερο με όπλα και περισσότερο με χρήματα»*.¹

Από την έναρξη των εχθροπραξιών με τον ανηλεή βομβαρδισμό των μνημονίων και των εφαρμοστικών νόμων, οι εισβολείς προσπάθησαν ως ισχυροί, να επιβάλλουν στην πατρίδα μας *ότι τους επιτρέπει η δύναμή τους* μιας και η

---

¹ Θουκυδίδη Ιστορία Γ82

κυβέρνησή μας, αισθανόμενη «αδύνατη, υποχωρεί όσο της επιβάλλει η αδυναμία της».2

Παρά τις επικοινωνιακές προσπάθειες να φανεί η «επέμβαση» ως πράξη σωτηρίας, τα αποτελέσματα της εξαθλίωσης του λαού μας, δείχνει ότι αυτή η τακτική δεν είναι παράλογη, γιατί για την Τρόικα που ασκεί ηγεμονία, «τίποτα δεν είναι παράλογο αν είναι συμφέρον».3

Για αυτήν από τη στιγμή που υπολόγισε ότι το κέρδος είναι μεγαλύτερο από τις συμφορές που υπόκειται ο «λαός μας δεν φείδεται των όποιων κινδύνων»4 για να εφαρμόσει την τακτική της.

Η τροϊκανή επιτροπεία ζητάει και πετυχαίνει όλα αυτά τα πέτρινα χρόνια όλο και πιο σκληρά μέτρα που γκρεμίζουν κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών και οδηγούν σε ανθρωπιστική κρίση μεγάλη μάζα του πληθυσμού. Μέτρα που φθάνουν σε «τιμωρητικό – εκδικητικό βαθμό».

Σαφώς γιατί οι Έλληνες «πρέπει να τιμωρηθούν σκληρά και να γίνουν παράδειγμα για τους άλλους»5 λαούς που θα σηκώσουν κεφάλι στην διεθνή κυριαρχία των αγορών και των δανειστών.

Άλλωστε αυτός ο πόλεμος, όπως πολύ καλά ξέρουν οι νέοι ηγεμόνες μας θα φέρει στη χώρα «την καθημερινή στέρηση, θα γίνει δάσκαλος της βίας και θα ερεθίσει τα πνεύματα του πλήθους».6

---

2 Θουκυδίδη Ιστορία Ε89

3 Θουκυδίδη Ιστορία Ζ85

4 Θουκυδίδη Ιστορία Δ59

5 Θουκυδίδη Ιστορία Γ 37-39

6 Θουκυδίδη Ιστορία Γ 82

Και βέβαια ουδένα ενδιαφέρον έχουν από την πλευρά τους για την φιλία του ελληνικού λαού, γιατί αυτό που τους ενδιαφέρει είναι η επίδειξη της ισχύος τους *«δεν μας βλάπτει τόσο η έχθρα σας, όσο η φιλία σας, που θα ερμηνευόταν σαν τεκμήριο αδυναμίας μας, ενώ το μίσος σας είναι, για όσους εξουσιάζουμε, απόδειξη της δύναμής μας»*.⁷

Τώρα αν περιμένουμε εύκολα να σταματήσει το μνημόνιο και να λήξει αυτός ο πόλεμος, είναι λίγο δύσκολο γιατί οι τροϊκανοί δεν θέλουν να σταματήσουν τα μνημόνια, απλά γιατί έχουν στο νου τους, ότι οι Έλληνες *«πριν να επαναστατήσουν, θέλουν να τους προλαμβάνουν, ώστε να μην τους περνάει καν η ιδέα ότι μπορούν να το επιχειρήσουν»*.⁸

Σε αυτόν τον πόλεμο εναντίον του λαού μας, σαφώς και τίποτα δεν έχει κριθεί. Μπορεί οι τροϊκανοί, τα τέσσερα αυτά δραματικά χρόνια να προσπάθησαν να υποδουλώσουν το παρών και το μέλλον μας, με σκληρό φόρο δυστυχίας, αλλά *«τα του πολέμου είναι άδηλα»*⁹ και όσο γίνεται μακρύτερος, *«τόσο η έκβασή του καταντάει να εξαρτάται από τυχαία περιστατικά»*.¹⁰

Ο μεγάλος ιστορικός μας, εκεί από το μακρινό παρελθόν στέλνει τις κλασικές παρακαταθήκες μας για το πώς να αντιμετωπίσουμε τον νέο εχθρό μας, που επιβουλεύεται τη χώρα μας.

7Θουκυδίδη Ιστορία Ε 84 -116

8Θουκυδίδη Ιστορία Γ 46

9Θουκυδίδη Ιστορία Β 11

10 Θουκυδίδη Ιστορία Α 78

Για να γίνει ανάσχεση αυτής της καταστροφής, ο νέος αυτός επιβουλεύς σαφώς και δεν πρόκειται να σταματήσει τη βάρβαρη επέλαση προς τη χώρα μας, γιατί «είναι στη φύση του ανθρώπου να εξουσιάζει όσους δεν αντιστέκονται».11

Κανείς δεν μπορεί να μας κατηγορήσει αν, θύματα της επιβουλής, των νέων δυναστών της πατρίδας μας, και «για να σωθούμε επιδιώξουμε συμμαχίες όχι μόνο με Έλληνες, αλλά και με βάρβαρους». 12

Η πολύπλευρη αυτή κρίση έχει πλήξει τον καθένα προσωπικά λίγο ή πολύ. Η αντίδραση και η αντίσταση όμως πρέπει να είναι συνολική του λαού μας, συναίσθηση η οποία θα αποκρούσει συνολικά την περαιτέρω εξαθλίωση-υποθήκευση της πατρίδας μας: «Αν έχουμε όμως φρόνηση θ αποκρούουμε κάθε φορά, όλοι μαζί τους ξένους που έρχονται να μας επιτεθούν, αν καταλάβομε ότι η συμφορά που παθαίνει ο καθένας μας χωριστά είναι κίνδυνος για όλους».13

*Τα χωρία του Θουκυδίδη προέρχονται από το βιβλίο του Αθανάσιου Πλατιά "Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγική στον Θουκυδίδη" εκδόσεις ΕΣΤΙΑ

11Θουκυδίδη Ιστορία Δ 61

12Θουκυδίδη Ιστορία Α 82

13 Θουκυδίδη Ιστορία 59-64

ΕΧΟΥΜΕ ΠΟΛΕΜΟ

Μια ματιά στο σήμερα, μέσα από τα κείμενα του διάσημου κινέζου στρατηγικού αναλυτή Sun Tzu*

Η πραγματικά εμπόλεμη κατάσταση που ζει η πατρίδα μας τα τελευταία 5 χρόνια, ο ελληνοτροικανός πόλεμος, όπως ανέλυσά στο προηγούμενο κείμενο, βρίσκεται στην κορύφωσή του.

Η αλλαγή της κυβέρνησης στη χώρας μας και το κυριότερο η αλλαγή των κορυφαίων πολιτικών επιλογών της, δημιούργησε ένα ιδιαίτερο κλίμα έντασης στο ευρωπαϊκό και όχι μόνο περιβάλλον.

Η αντιπαράθεση της μικρής αλλά περήφανης χώρας μας με τις κραταιές δυνάμεις, δεν οφείλεται απλά στην διαφορετική ιδεολογική τοποθέτηση της νέας κυβέρνησης, βασίζεται κυρίως στην ανάγκη επιβίωσης του λαού μας, μετά από την πολυετή «φτωχοποιητική πολιτική» που επέβαλλαν οι εταίροι μας.

Το κλίμα, για άλλη μια φορά είναι «πολεμικό» με όλα τα κλασσικά χαρακτηριστικά του.

Διαβάζοντας τον κλασικό Κινέζο του Πολέμου Sun Tzu, (5^{ος} π.Χ. αιώνα) καταλαβαίνουμε ότι πράγματι, η χώρας μας βρίσκεται στα πρόθυρα ενός σύγχρονου πολέμου καθώς: «*διακυβεύονται ζωτικά εθνικά συμφέροντα*», η ίδια η επιβίωση του λαού μας.**14**

Και η επιτυχία αυτού του λαού μας, σε αυτόν τον πόλεμο θα κριθεί: «*αν η κυβέρνηση βρίσκεται σε αρμονία με το λαό. Όταν ο λαός πιστεύει ότι η πολιτική του ηγεσία είναι χρηστή, εξασφαλίζεται η κινητοποίηση του για την επίτευξη των στόχων της υψηλής στρατηγικής που έχει χαράξει η πολιτική ηγεσία*». **15**

Ειδικά τώρα που η κυβέρνηση έχει νωπή την λαϊκή εντολή και τα πρόσωπά που την συγκροτούν είναι νέα και άφθαρτα, αυτή η σύμβαση τηρείται στο έπακρο.

Ο ισχυρός μας αντίπαλος θα προσπαθήσει να «*διατηρήσει την ισορροπία ισχύος του και θα προσπαθήσει τη δική μας διπλωματική απομόνωση*». **16**

Το αντίμετρο σε αυτήν την τακτική του ισχυρού αντιπάλου είναι να «*επιτίθεται εναντίον της στρατηγικής του αντιπάλου, να ματαιώνει με διπλωματικά μέσα συμμαχίες που έχει συνάψει ο αντίπαλος*». **17**

Η πολύπλευρη χάραξη εξωτερικής πολιτικής και η εύρεση συμμαχιών πέρα από τις αναμενόμενες μπορεί να κλονίσει αυτήν την ισορροπία του τρόμου.

---

14 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.12

15 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.1

16 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.1,11

17 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.3

Αυτός ο πόλεμος, όπως και κάθε πόλεμος, «δεν έχει κανόνες με γενική εφαρμογή ούτε σταθερές πρακτικές» **18**.

Η ισχύς, η υπεροχή του αντίπαλου δεν αποτελεί θέσφατο για την επικράτησή του. Άλλωστε η ιστορία έδειξε ότι ο συνήθως ισχυρός παίκτης, π.χ. η Γερμανία, στο τέλος και των δύο παγκοσμίων πολέμων ηττήθηκε κατά κράτος.

Η κλασική συμβουλή του κινέζου αναλυτή είναι «να είσαι σα το νερό» εφαρμόζοντας στρατηγική που να προσαρμόζεται στις καταστάσεις και κυρίως στον αντίπαλο. **19**

Αυτό προϋποθέτει τη σαφή γνώση τόσο των δυνατοτήτων των φίλιων δυνάμεων όσο και του αντιπάλου.

Σε αυτόν τον πόλεμο αυτό που θα απαιτηθεί είναι η ικανή κυβέρνηση, όπως λέει ο αναλυτής «ο διοικητής θα πρέπει να διαθέτει σοφία, ηθική ακεραιότητα, δικαιοσύνη γενναιότητα, ανθρωπισμό». **20**

Η διοίκηση θα πρέπει «να διατηρεί υψηλό το ηθικό του στρατού της και η σύγκρουση με τον εχθρό να γίνεται όταν του ηθικό του είναι ψηλότερο από το αντίστοιχο εχθρικό». **21**

---

18 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.6

19 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.6

20 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.9

21 Η τέχνη του πολέμου Κεφ.11

Κατ' αντιστοιχία η κυβέρνηση θα πρέπει να επουλώσει τις πληγές του λαού μας, να προσπαθήσει να στηρίξει τους φτωχότερους και αδύναμους που επλήγησαν περισσότερο από την μνημονιακή λαίλαπα, θα πρέπει να τονώσει το ηθικό των πολιτών που νιώσανε ξένοι στην ίδια την χώρας τους, να νιώσουν εμπιστοσύνη στους κυβερνώντες, νιώθοντας ότι στον τόπο αυτό υπάρχει εθνική ισχύς και ότι δεν τελούμε υπό κατοχή.

Ο πόλεμος έχει αρχίσει, καθότι όπως λέει ο Κινέζος διανοητής έχει διαταραχθεί η αρμονία του κόσμου, γεγονός που πρέπει να τερματιστεί όσο το δυνατόν γρηγορότερα και με το μικρότερο κόστος.

*Οι αποστροφές του Sun Tzu είναι από το θαυμάσιο βιβλίο του Κων/νου Κολιόπουλου «Η στρατηγική σκέψη» και οι παραπομπές προέρχονται από το βιβλίο Sun Tzu Η τέχνη του Πολέμου ανέκδοτη μετάφραση Κ.Κολιόπουλου – Αθ. Πλατιά

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΔΑΣ ΜΑΣ

Μια μικρή ανάλυση με τη σκέψη του κλασικού Karl von Clausewitz

Σε αυτό τον πόλεμο, τον σύγχρονο πολιτικοοικονομικό πόλεμο, προφανώς και ο βασικός αντίπαλος είναι η Γερμανία. Για να αποκωδικοποιήσουμε την αντιπαράθεση, το καλύτερο βοήθημα είναι η στρατηγική σκέψη του Γερμανού κλασικού Karl von Clausewitz, με ψήγματα από την ανάλυσή του στο περίφημο βιβλίο του «Περί Πολέμου»²²

Μέσα από τη στρατηγική σκέψη του κλασικού Γερμανού, μπορούμε να αναγνώσουμε την πολιτική επίδειξη ισχύος των σημερινών απογόνων του.

Γράφει ο Clausewitz *«ο πόλεμος είναι μια πράξη βίας προορισμένη στο να καταναγκάσει τον αντίπαλο να εκτελέσει τη θέλησή μας»*.

---

²²« Περί Πολέμου» έκδοση η βιβλιοθήκη της Ελευθεροτυπίας, Θεσ/κη 1999

Αυτή προφανώς είναι και η κορωνίδα της γερμανικής πολιτικής, που χρησιμοποιώντας την οικονομική της ισχύ, προσπαθεί να επιβάλλει την «ηγεμονική της θέληση» στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, αλλά κυρίως στη χώρα μας. Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού, ο Clausewitz υποστηρίζει ότι *«πρέπει να αφοπλίσουμε τον εχθρό και αυτός ο αφοπλισμός είναι εξ ορισμού ο ρητός αντικειμενικός στόχος»*.

Έτσι μπορούμε να αντιληφθούμε γιατί οι μνημονιακές επιταγές πλήττουν όλες τις βασικές πηγές ισχύος της χώρας και προσπάθησαν να θέσουν υπό επιτροπεία όλη την κρατική διοίκηση και σαφώς να αποδυναμώσουν κάθε εθνική πολιτική πρωτοβουλία.

Σε αυτό τον πόλεμο, όπου τα αποτελέσματά του στην χώρα μας ήταν η δημιουργία ανθρωπιστικής κρίσης με μεγάλο αριθμό θυμάτων, δεν είναι προφανώς παράξενο που η υπερπολιτισμένη Γερμανία δεν συγκινείται;

Μάλλον όχι γιατί όπως γράφει ο Clausewitz *«Σε μια υπόθεση τόσο επικίνδυνη όσο ο πόλεμος, τα σφάλματα που οφείλονται την ψυχική καλοσύνη είναι ακριβώς το χειρότερο των πραγμάτων.»* και συνεχίζει: *«Ακόμα και τα πιο πολιτισμένα έθνη μπορούν, να παραφέρονται εξαιτίας ενός θηριώδους μίσους»*.

Μίσος για τη μικρή Ελλάδα που αποτελεί τον «ιστορικό Δαυίδ» που εναντιώνεται στην επεκτατική – αρπακτική διάθεση του Γερμανού Γολιάθ.

Αν τώρα εξετάζουμε την περίπτωση η ισχυρή ηγέτιδα να καμφθεί, ο Clausewitz, δίνει μικρές πιθανότητες γιατί «πρέπει στην μάχη να επιδιώκεται η νίκη, τόσο όσο υπάρχει και η παραμικρή δυνατότητά της και να υφίσταται παραίτηση από αυτήν όχι εξαιτίας της μίας ή της άλλης περίπτωσης, αλλά μόνο τη στιγμή που οι δυνάμεις φαίνονται σαφώς ανεπαρκείς για αυτό το επακόλουθο.»

Και για να μην μείνει καμία αμφιβολία για αυτή την ανυποχώρητη πολιτική που έχει επιλεγεί διαβάζουμε χαρακτηριστικά : «Μια ισχυρή σιδερένια θέληση υπερπηδά αυτή την τριβή, συντρίβει τα εμπόδια όπως μια μηχανή». Επίσης ο Clausewitz, μας δίνει μια εύλογη απάντηση γιατί η «ηγέτιδα» δεν βλέπει τους κινδύνους που υπάρχουν από αυτή την πολεμική επιχείρηση που δημιουργεί στην ευρωπαϊκή οικογένεια, γιατί επιμένει χωρίς φόβο σε αυτή την επιθετική πολιτική. «Χαρά στον στρατό όπου η άκαιρη αφοβία είναι συχνή, είναι ένα γόνιμο σάρκωμα, που δηλώνει εύφορο έδαφος...σε ίσο βαθμό με τη διάνοια, ο φόβος κάνει χίλιες φορές μεγαλύτερες ζημιές από την αφοβία.»

Αυτό που όμως δείχνουν να ξεχνούν οι «ισχυροί» σε αυτόν το πόλεμο, είναι η επίσης σημαντική αποστροφή του Γερμανού Αξιωματικού – Στρατηγιστή: «καμιά ανθρώπινη δραστηριότητα δεν εξαρτάται τόσο απόλυτα και τόσο καθολικά από το τυχαίο όσο ο πόλεμος.»

Τυχαίο που μπορεί να κλονίσει την ισχύ του ισχυρού, και που επιπρόσθετα, το θάρρος του αδύναμου μπορεί να ανατρέψει ακόμα περισσότερο την τελική έκβαση του πολέμου: «Το στοιχείο μέσα στο οποίο κινούνται οι δραστηριότητες του πολέμου είναι ο κίνδυνος. Ποια είναι μέσα στον κίνδυνο η ανώτερη ψυχική δύναμη; Είναι το θάρρος.»

Αυτός ο πόλεμος επιβίωσης που δίνει η πατρίδα μας σήμερα, ακολουθεί την κεντρική φιλοσοφία του Γερμανού Αξιωματικού και αυτό φαίνεται να το λησμονούν οι σύγχρονοι απόγονοί του:

«Το απόλυτο κατά κάποιο μαθηματικό στοιχείο του πολέμου δε βρίσκει καμία σταθερή βάση πάνω στην οποία να στηρίξει τους σχετικούς προς την τέχνη του πολέμου υπολογισμούς, αίφνης αναμιγνύεται μ αυτό ένα παιχνίδι δυνατοτήτων και πιθανοτήτων, καλοτυχίας και κακοτυχίας, που ακολουθεί κάθε νήμα, χονδρό ή λεπτό, από το οποίο είναι υφασμένο και που κάνει τον πόλεμο μια ανθρώπινη δραστηριότητα που μοιάζει περισσότερο από όλες τις άλλες με χαρτοπαίγνιο.»

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Οι βασικές αρχές για την διεξαγωγή της διεύθυνσης του πολέμου μας από τον κορυφαίο Στρατηλάτη Ναπολέον.*

Σε αυτόν τον σύγχρονο πόλεμο της πατρίδας μας, η πολιτική ηγεσία έχει να διεξάγει «πολιτικές επιλογές» αντίστοιχες πολεμικών επιχειρήσεων.

Η κεντρική της τακτική, επιβάλλεται να διαθέτει τα υψηλά εκείνα στοιχεία που να της αποφέρει ουσιαστική αποτελεσματικότητα, με όσο το δυνατόν λιγότερες απώλειες, προς όφελος του ταλαιπωρημένου λαού μας.

Σε αυτές τις μάχες της, ο κλασικός Ναπολέον στέλνει «δοκιμασμένα αλάθητα» τις αποτελεσματικές οδηγίες του.

Η ηγεσία κατ' αρχήν στην μάχη των διαπραγματεύσεων, πρέπει να διαθέτει μια γκάμα πολλαπλών προθέσεων και επιλογών, για τις οποίες *«δεν υπάρχει αναγκαιότητα να λέμε αυτό που έχουμε την πρόθεση να κάνουμε την ίδια στιγμή που το κάνουμε... Στον πόλεμο, η πρώτη αρχή του αρχιστράτηγου είναι να κρύβει όσα κάνει, να βλέπει αν έχει τα μέσα να*

υπερπηδήσει τα εμπόδια και να κάνει τα πάντα για να τα υπερπηδήσει όταν είναι αποφασισμένος.» 23

Σε μια τόσο δύσκολη κατάσταση, η ηγεσία οφείλει να επιλέγει και να δρα με ιδιαίτερη περίσκεψη, λεπτομερή υπολογισμό και όσο το δυνατόν εμπιστοσύνη στο τυχαίο. *«Κάθε επιχείρηση οφείλει να γίνεται με σύστημα, γιατί το τυχαίο ποτέ δεν βοηθάει να επιτευχθεί κάτι. Στον πόλεμο, τίποτα δεν κατορθώνεται παρά μόνο με τον υπολογισμό, ότι δεν έχει βαθιά μελετηθεί στις λεπτομέρειες δεν φέρνει αποτέλεσμα. Στον πόλεμο, χρειάζονται ιδέες; απλές και συγκεκριμένες.»24*

Η πολιτική σκέψη και ο σχεδιασμός πρέπει να στοχεύει πολύπλευρα και μακροπρόθεσμα, ώστε στο βασικό της πυρήνα, να μην μπορεί να ανατραπεί από το τυχαίο συμβάν. *«Δεν εκπίπτει διόλου σε ένα συμβάν να κυβερνά την πολιτική, αλλά αντίθετα στην πολιτική να κυβερνά τα συμβάντα.»25*

Σε αυτή την στρατηγική επιλογή, δεν μπορεί αν εισέρχονται παρορμήσεις της στιγμής, που δεν αποσκοπούν στον τελικό επιδιωκόμενο σκοπό. *«Οτιδήποτε είναι μόνο παρόρμηση και δεν θεμελιώνεται πάνω στο αληθινό συμφέρον δεν αντέχει σε μια αναποδιά.»26*

Αναφορικά τώρα με την μορφή της πολιτικής διακυβέρνησης, η οποία μπορεί να φέρει εις πέρας αποτελεσματικά την καθοδήγηση του πολέμου, ο Μέγας Στρατηλάτης επισημαίνει: *«Μια συλλογική κυβέρνηση έχει λιγότερο απλές ιδέες και αργεί περισσότερο να αποφασίσει.»27*

---

23 Γενικές Αρχές 6,16

24 Γενικές Αρχές 8

25 Γενικές Αρχές 10

26 Γενικές Αρχές 12

27 Γενικές Αρχές 21

Στο ίδιο πνεύμα και επειδή σαφώς και την ώρα της μάχης οι πολλαπλές συσκέψεις είναι ανώφελες, ο Στρατηγός διατυπώνει: *«Μην συγκαλείτε καθόλου πολεμικό συμβούλιο, αλλά παίρνετε τη γνώμη του καθενός ιδιαιτέρως.»***28**

Σαφώς και μεγάλη σημασία έχουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ηγετών, που τους προσδίδουν την ικανότητα να είναι αποτελεσματικοί. Στην περιγραφή τους ο Ναπολέων είναι τρομακτικά επίκαιρος: *«Ένας άνθρωπος του πολέμου πρέπει να έχει εξίσου χαρακτήρα με πνεύμα, οι άνθρωποι που έχουν πολύ πνεύμα και λίγο χαρακτήρα είναι οι λιγότεροι κατάλληλοι για τον πόλεμο... είναι προτιμότερο πολύς χαρακτήρας και λίγο πνεύμα. Οι άντρες με μέτρο πνεύμα και ανάλογο χαρακτήρα πετυχαίνουν συχνά σε αυτό το επάγγελμα.»***29**

Ενώ αυτό που επικεντρώνει την ουσία των υποχρεώσεων του πολιτικού ηγέτη συμπυκνώνεται στη ρήση του Στρατηγού : *«Το καθετί που βλέπει ο πολιτικός, το βλέπει πάντα με τα κιάλια της πολιτικής, το καθήκον του είναι ένα, να προσέχει ώστε τα κιάλια ούτε να μεγεθύνουν ούτε να μικραίνουν τίποτα.»*

Και συνεχίζει καθορίζοντας, η πολιτική ηγεσία, που έχει την ευθύνη της διακυβέρνησης, έχει μόνο μια επιλογή: *«Ένας υπουργός δεν έχει καμία δικαιολογία, οφείλει να επιτύχει, δεν υπάρχει γι αυτόν άλλος κανόνας.»***30**

Και για να πετύχει ο ηγέτης:

*«Πρέπει να είναι αργός στις διαβουλεύσεις και ζωηρός στην εκτέλεση.»***31**

---

28 Γενικές Αρχές 22

29 Γενικές Αρχές 23

30 Γενικές Αρχές 25

31 Γενικές Αρχές 26

«Πρέπει να κάνει λίγες διακηρύξεις και να αποφεύγει να μπαίνει στις εφημερίδες...αυτή η μεγάλη δημοσιότητα που ιδιοποιούνται οι εφημερίδες της Ευρώπης, παρουσιάζει περισσότερα μειονεκτήματα από πλεονεκτήματα.» 32

«Πρέπει να κερδίζει χρόνο όταν έχει κατώτερες δυνάμεις.»33

«Πρέπει αν είναι φρόνιμος και συνετός να μην αυξάνει ποτέ τον αριθμό των εχθρών του.»34

Ο Μεγάλος Στρατηλάτης καταλήγει ότι όταν είσαι αδύνατος και πολεμάς με τη δύναμη τότε: *«χρειάζεται θάρρος για να πολεμήσεις ενάντια στη δύναμη, χρειάζεται καμιά φορά περισσότερο για να ομολογήσεις την αδυναμία σου.»35*

Πάντως οι δυο σημαντικές παρακαταθήκες του Ναπολέοντα που έρχονται επίκαιρες μέχρι σήμερα για τις δραματικές διαπραγματεύσεις που εξελίσσονται είναι οι ακόλουθες:

«Η απώλεια χρόνου είναι ανεπανόρθωτη στον πόλεμο, οι λόγοι που προβάλλουμε είναι πάντα κακοί, διότι αν οι επιχειρήσεις αποτυγχάνουν είναι λόγω των καθυστερήσεων.»36

«Η μόνη απώλεια που δεν μπορούμε να επανορθώσουμε, είναι οι νεκροί.»37

*NAPOLEON Εγχειρίδιο Πολέμου. Μετάφραση Διον. Χαλικιάς
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΚΤΟΣ

---

32 Γενικές Αρχές 27

33 Γενικές Αρχές 28

34 Γενικές Αρχές 30

35 Γενικές Αρχές 29

36 Επίθεση 52

37 Επίθεση 53

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

Η καταλυτική μάχη για την εθνική ανεξαρτησία, μέσα από τη σκέψη του Επαναστάτη Στρατηγού Ερνέστο Τσε Γκεβέρα

Αυτός ο οικονομικός πόλεμος που εξελίσσεται στην χώρα μας, τα τελευταία χρόνια, στην ουσία του, περιλαμβάνει πέρα από την προάσπιση της «εθνικής επιβίωσης, μια ουσιαστική «επιχείρηση», αυτή της διασφάλισης της πολιτικής και οικονομικής ανεξαρτησίας.

Μια εξαιρετική προσέγγιση του πολέμου αυτού, κάνουμε από τα φλογερά γραπτά ενός φλογερού, πολεμιστή και πολιτικού του Ερνέστο Τσε Γκεβέρα.

Ο Τσε υπηρέτησε στην κυβέρνηση της Κούβας του Φ. Κάστρο, και στο συγκεκριμένο κείμενο αποτυπώνει τις πολιτικοοικονομικές διαστάσεις της εθνικής ισχύος στον διαρκή πόλεμο των κρατών.**38**

---

38 Το κείμενο του Ερνέστο Τσε Γκεβέρα είναι απομαγνητοφώνηση από ραδιοφωνική του ομιλία στις 20 Μαρτίου 1960 και περιλαμβάνεται στο βιβλίο « Κείμενα», Σύγχρονη Εποχή 1988 Μετάφραση: Χρ. Πάντζου.

Αρχικά προκρίνει την σημασία και την στενή αλληλοσύνδεση πολιτικής και οικονομικής ανεξαρτησίας, σημειώνοντας: «Οφείλω να εξηγήσω με απλές λέξεις και με κατανοητές για όλους ιδέες, την τεραστία σημασία του θέματος της πολιτικής εξουσίας και της οικονομικής ανεξαρτησίας. Πρέπει επίσης να τους ξεκαθαρίσω, γιατί αυτοί οι δυο στόχοι είναι πολύ στενά συνδεδεμένοι. Ο ένας μπορεί κάποτε να προηγείται του άλλου, όπως συνέβη μια ορισμένη στιγμή στην Κούβα, αλλά κανονικά πηγαίνουν πάντα ζευγαρωμένοι και πρέπει να συναντηθούν, είτε θετικά όπως στην Κούβα που, αφού επέτυχε την πολιτική της ανεξαρτησία, αφιερώνεται αμέσως στο να επιτύχει και την οικονομική, είτε αρνητικά στην περίπτωση των χωρών που επιτυγχάνουν την πολιτική τους ανεξαρτησία ή αποβλέπουν σ' αυτήν και που στην αδυναμία τους να εξασφαλίσουν την οικονομική τους ανεξαρτησία, αφήνουν την πολιτική τους ανεξαρτησία να αδυνατίσει, μέχρι που την χάνουν ολοκληρωτικά.»

Σαφώς και στις συνθήκες της σημερινής πρωτόγνωρης κρίσης, είναι πλέον ορατή ότι η προσπάθεια των «θεσμών» δεν είναι απλά η εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων, αλλά η σε βάθος ποδηγέτηση της εθνικής μας οικονομικής πολιτικής. Και βέβαια οι «θεσμοί» δεν αρκούνται σε αυτό, είδαμε και βλέπουμε την ισχυρή διάθεσή τους για την επέμβασή τους στην ίδια την πολιτική διαχείριση της χώρας. Επέμβαση κομψή άλλοτε, άκομψη άλλοτε, με ξεκάθαρο όμως πάντα στόχο τον περιορισμό της πολιτικής και οικονομικής ανεξαρτησίας.

Και βέβαια βλέπουμε ξεκάθαρα πως όταν μια μικρή χώρα, προσπαθεί να σηκώσει το κεφάλι της, πως ορθώνεται ένας τεράστιος εχθρικός συνασπισμός εναντίον της.

Το ίδιο αντιλήφθηκε και ο Τσε Γκεβέρα για την αγαπημένη του χώρα και σημειώνει:

«Κι έχουμε σήμερα το προνόμιο να είμαστε η χώρα και η κυβέρνηση που μας χτυπούν αμείλικτα. Αυτό το ρεκόρ δεν περιορίζεται στο παρόν. Μπορούμε να πούμε πως είμαστε οι πλέον βαλλόμενοι στην ιστορία της Αμερικής.»

Και σε αυτή την επίθεση την ολοκληρωτική επίθεση εναντίον της ανεξαρτησίας των κρατών, δεν την διευθύνουν πλέον βασιλιάδες και στρατηγοί πολεμικών μηχανών.

Σημειώνει ο Τσε Γκεβέρα *«υπάρχουν βασιλιάδες χωρίς στέμματα: είναι τα μονοπώλια, αληθινοί αφέντες ολόκληρων χωρών, ακόμα και ηπείρων, σαν την περίπτωση της Αφρικής, ενός γερού τμήματος της Ασίας και δυστυχώς επίσης της Αμερικής μας. Κατά καιρούς προσπάθησαν να κυριαρχήσουν στον κόσμο. Όπως ο Χίτλερ, ο εκπρόσωπος των μεγάλων γερμανικών μονοπωλίων, που προσπάθησε να επιβάλει την ιδέα της ανωτερότητας μιας φυλής στον κόσμο, με έναν πόλεμο που στοίχισε τη ζωή 40 εκατομμυρίων ανθρώπινων υπάρξεων.»*

Αυτοί οι νέοι ηγέτες της οικονομικής πολεμικής μηχανής, ως ουσιαστικό μέσο της επιβολής της θέλησής τους, έχουν την «πολιτική υποταγή».

Συνεχίζει την ανάλυσή του ο Τσε Γκεβέρα *«Η σημασία των μεγάλων μονοπωλίων είναι τεραστία. Σε σημείο που να εξουδετερώνει την πολιτική ισχύ σε πολλές από τις δημοκρατίες μας. Πριν μερικά χρόνια διάβαζα ένα δοκίμιο του Παπίνι, όπου ο ήρωας του, ο Γκογκ, αγοράζει μια δημοκρατία και λέει πως σκέπτεται να έχει πρόεδρο, βουλή, στρατό και αισθάνεται άρχοντας, ενώ 5 στην πραγματικότητα έχει αγοράσει το αρχοντίλκι.»*

Γι αυτό και η αυθεντική έκφραση του λαού, και η αποτύπωση αυτής στην πολιτική ηγεσία του κράτους, πρωτίστως αν θέλουν να διασφαλίζουν την ουσία της εθνικής ανεξαρτησίας τους, θα πρέπει να διασφαλίζουν την ουσιαστική πολιτική κυριαρχία.

Χαρακτηριστικά ο Τσε Γκεβέρα σημειώνει: «η πολιτική κυριαρχία είναι ένας όρος που δεν πρέπει να προσπαθούμε να εξηγήσουμε με επιφανειακούς ορισμούς. Όλες οι συνθήκες, όλοι οι κώδικες των νομών επιβεβαιώνουν ότι η εθνική πολιτική κυριαρχία είναι μια ιδέα αδιαχώριστη από την έννοια του κυρίαρχου Κράτους, του μοντέρνου Κράτους. εσωτερικό καθεστώς του κάθε λαού που του επιτρέπει να εξασκεί την εξουσία του περισσότερο ή λιγότερο απόλυτα, είναι ένα θέμα που πρέπει να ρυθμίζεται απ' αυτόν τον ίδιο το λαό.»

Τώρα βέβαια για να υπάρχει ουσία και να έχει πραγματικό νόημα η εθνική κυριαρχία, πρώτιστα κατ' αρχήν, θα πρέπει να διαθέτει οικονομική ανεξαρτησία.

Η δανειοληπτική πολιτική που επιλέχθηκε από το πολιτικό προσωπικό, και η οικονομική πολιτική της μεταπολιτευτικής περιόδου στη χώρα μας, στέρησε τη χώρα μας από την «δική της οικονομία», δεμένη χειροπόδαρα από «σωτήρια σχέδια προστασίας». Το αποτέλεσμα του δραματικού μας σήμερα το περιγράφει εξαιρετικά τόσες δεκαετίες πριν ο Τσε Γκεβέρα:

«Στην χώρα στην οποία εισβάλλουν ξένα κεφαλαία δεν μπορεί να ξεφύγει από την κηδεμονία της χώρας απ' όπου εξαρτάται. Και επί πλέον δεν μπορεί να επιβάλει τη θέληση της, αν βρεθεί σε αντίθεση με τα συμφέροντα της χώρας που την εξουσιάζει οικονομικά.»

Αυτό που πάντως που δεν χρειάζεται ιδιαίτερη σκέψη και ανάλυση είναι ότι οι διεθνείς αρωγοί δανειοδότες, δεν προστρέχουν από αγαθή προαίρεση και φιλελληνική ή φιλάνθρωπη διάθεση:

«Τα κίνητρα δεν είναι βέβαια ούτε γενναιοδωρία ούτε ευγένεια από συμπόνια, ούτε και η επιθυμία να βοηθηθούν οι λαοί. Το ιδιωτικό κεφαλαίο κινητοποιείται με το σκοπό να βοηθηθεί για λογαριασμό του. Το ξένο ιδιωτικό κεφαλαίο είναι το πλεόνασμα του κεφαλαίου μιας χώρας, που μεταφέρεται σε μια άλλη χώρα όπου οι μισθοί θα είναι πολύ χαμηλότεροι, οι συνθήκες της ζωής και οι πρώτες ύλες σε χαμηλό κόστος και έτσι τα κέρδη θα είναι περισσότερα. Δεν είναι η γενναιοδωρία που διεγείρει την επιθυμία των επενδύσεων του ξένου ιδιωτικού κεφαλαίου, αλλά το κέρδος»

Όταν ο λαός, συναισθάνεται την ομηρεία του και αποφασίζει την πολιτική αλλαγή με στοιχεία ισχυρής θέλησης να ταράξει το διεθνές στάτους της εξουσίας των αγορών, ειδικά σήμερα είναι δύσκολο η ωμή «εν όπλοις επίθεση».

Η τακτική είναι διαφορετική σημειώνει ο Τσε Γκεβάρα «Είναι πια πολύ δύσκολο να πνίξεις την πολιτική εξουσία μιας χώρας με την καθαρή και απροσχημάτιστη βία... Τα δυο τελευταία παραδείγματα είναι η απάνθρωπη και συμφωνημένη επίθεση των Γάλλων αποικιοκρατών στο Πορτ-Σαιντ της Αιγύπτου και η απόβαση των βόρειο-αμερικανικών στρατευμάτων στο Λίβανο. Πάντως οι Ην. Πολιτείες δεν στέλνουν πια το ναυτικό τους τόσο ατιμωρητί όσο άλλοτε και είναι πολύ πιο εύκολο να εξυφάνουν ένα δίκτυο ψευδολογιών, παρά να καταλάβουν μια χώρα μόνο και μόνο γιατί τα οικονομικά συμφέροντα κάποιων μονοπωλίων ζημιώθηκαν. Είναι δύσκολο να καταλάβεις μια χώρα που διεκδικεί το δικαίωμα να εξασκήσει την κυριαρχία της σε καιρούς όπου όλοι οι λαοί θέλουν να ακούγεται η φωνή και η ψήφος τους. Και δεν είναι εύκολο να αποκοιμίσεις την

κοινή γνώμη της εν λόγω χώρας κι ολόκληρου του κόσμου. Χρειάζεται μια τεραστία προσπάθεια προπαγάνδας προκείμενου να προετοιμάσεις το έδαφος ώστε η παρέμβαση να φανεί λιγότερο αισχρή.»

Γι αυτό και η μέγιστη εθνική προσπάθεια της πολιτικής διακυβέρνησης, είναι πρωτίστως η αντιμετώπιση του οικονομικού μετώπου, η ενδυνάμωση των πόρων και της ίδιας της ισχύος της οικονομίας:

«Το οικονομικό μέτωπο είναι σήμερα στο προσκήνιο του αγώνα, ακόμα και αν υπάρχουν κι αλλά, τεραστίας σημασίας προβλήματα, όπως της παιδείας παραδείγματος χάριν. Η παιδεία θα μας επιτρέψει να φτιάξουμε τεχνικούς που είναι αναγκαίοι γι' αυτή τη μάχη. Αλλά και αυτό ακόμη επιβεβαιώνει πως το οικονομικό μέτωπο είναι το σημαντικότερο και ότι ο προορισμός της παιδείας θα είναι να προμηθεύει αγωνιστές γι' αυτόν τον αγώνα στις καλύτερες δυνατές συνθήκες.»

Η πρόσφατη πολιτική αλλαγή στην χώρα μας, δημιούργησε μια μεγάλη συζήτηση στη χώρα, αλλά και στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι για τη δυνατότητα εξάπλωσης παρόμοιων πολιτικών και την εξέλιξη συγγενών πολιτικών δυνάμεων και σε άλλες χώρες. Ο λατινοαμερικάνος διανοητής διατυπώνει για το θέμα της «επαναστατικής μεταφοράς» την άποψη:

«Το διευκρινίσαμε ήδη πως η Κούβα δεν κάνει εξαγωγή επαναστάσεων. Οι επαναστάσεις δεν εξάγονται. Δημιουργούνται, σε μια χώρα τη στιγμή που οι αντιθέσεις φτάνουν σε οξύτητα. Αλλά η Κούβα εξάγει αποτελεσματικά το παράδειγμα της. Το παράδειγμα ενός μικρού λαού που αψηφά τους ψεύτικους επιστημονικούς νόμους, τους «γεωπολιτικούς» λεγόμενους και που παρ' όλο που βρίσκεται στο στόμα του θηρίου τολμά να διαλαλεί τη λευτεριά του.»